

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/58/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113202741
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1113202741.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Silvie Walterovej a JUDr. Evy Mészárosovej v právnej veci žalobcu: BETA Group, s.r.o., IČO: 35 871 377, Bratislava, Hattalova č. 12/C, zastúpený spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Martin Kováčik, s.r.o., IČO: 47 236 876, Banská Bystrica, Tajovského č. 3, za ktorú koná JUDr. Martin Kováčik proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, IČO: 00 603 481, Bratislava, Primaciálne námestie č. 1, o zaplatenie sumy 24.334,69 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 13. októbra 2017, č.k. 11 C 76/2013-237, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 13. októbra 2017, č.k. 11 C 76/2013-237, **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému **p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I. rozsudkom zo dňa 13.10.2017, č.k. 11 C 76/2013-237 (v poradí druhom), žalobu zamietol; žalovanému priznal právo na náhradu trov konania. Vychádzal zo žaloby doručenej súdu dňa 28.1.2013, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 24.334,69 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 24.334,69 € od 24.1.2013 až do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Žalobca žalobu dôvodil tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - pozemku parcela registra „C“, č. XXXXX/X vo výmere X.XXX m², zastavané plochy a nádvoria, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, pre okres Q. II., Obec Q., mestská časť Q.-D., katastrálne územie M.. Žalovaný je výlučným vlastníkom stavby na súpisnom č. XXX, postavenej na pozemku parcela registra „C“ č. XXXXX/XX, zapísanej na liste vlastníctva č. 1, pre okres Q. II, Obec Q. - mestská časť Q.-D., katastrálne územie M., pričom užíva časť pozemku vo výmere X.XXX m² bez právneho dôvodu, keď rozsah užívania a absencia právneho titulu nie je medzi nimi sporná ako to vyplýva z rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I. vo veciach vedených pod sp.zn. 8 C 16/2008 a sp.zn. 28 Cb 29/2011. Uviedol, že výškou majetkového prospechu je peňažná čiastka, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase za užívanie obdobného predmetu nájmu, ktorú by bol žalovaný za bežných okolností povinný platiť podľa nájmovej zmluvy. Pri výpočte vychádzal zo znaleckého posudku znalca Ing. Igora Jirkovského, vypracovaného v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I. pod sp.zn. 8 C 16/2008, obvyklé ročné nájomné podľa neho predstavuje sumu 12.696,38 € a obvyklé mesačné nájomné sumu 1.058,03 €. Z toho titulu sa domáha za obdobie od 1.2.2011 do 31.12.2012, t.j. 23 mesiacov, od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia v sume 24.334,69 €. Dňa 17.1.2013 vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, výzva bola žalovanému doručená dňa 22.1.2013 a dňom 23.1.2013 sa stal záväzok žalovaného splatným, z dôvodu ktorého sa od 24.1.2013 dostal do omeškania.

2. Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie, vykonal dokazovanie vyjadrením strán sporu, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav veci. Ako vecne a miestne príslušný rozhodol prvý krát na pojednávaní dňa 22.6.2015 tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 18.500,- € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,55 % ročne zo sumy 18.500,- € od 24.1.2013 do zaplatenia, všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol s tým, že žalovaného zaviazal na náhradu trov konania, ako aj povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania. V rozsudku č.k. 11 C 76/2013-178 vychádzal z ustanovenia § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, ods. 4, § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. a § 1 ods. 1 zákona č. 169/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam a tiež § 2 ods. 1, § 451, § 456 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení tohto rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemku vo výmere X.XXX m², zapísanom na liste vlastníctva č. XXXX, pre okres Q. II, z ktorej žalovaný v období od 1.2.2011 do 31.12.2012 užíval časť vo výmere X.XXX m². Nebolo sporné ani to, že žalovaný je výlučným vlastníkom stavby, súpisné č. XXX, postavenej na pozemku parcely registra „C“, č. XXXXX/XX, zapísanej na liste vlastníctva č. 1. Sporné zostalo, či užívanie pozemku žalobcu parcela registra „C“ č. XXXXX/X v čiastočnej výmere X.XXX m² žalovaným je bezdôvodným obohatením na úkor žalobcu alebo či je žalovaný oprávnený časť uvedeného pozemku užívať na základe zákona č. 66/2009 Z.z., kedy by mal vo svoj prospech zriadené vecné bremeno na pozemku. Ďalej súd uviedol, že predmetom konania nie je užívanie žalobcovho pozemku na parcele registra „C“ č. XXXXX/XX, na ktorom je postavená stavba so súpisným č. XXX, ale užívanie pozemku žalobcu parcela registra „C“ č. XXXXX/X, v čiastočnej výmere X.XXX m² žalovaným. Z listu vlastníctva č. 1 nevyplýva, že by vzťah žalovaného k uvedenej nehnuteľnosti mal byť regulovaný zákonom č. 66/2009 Z.z., keď zo žiadneho zápisu alebo záznamu na tomto liste vlastníctva nie je uvedený zápis vecného bremena k pozemku parcela registra „C“ č. XXXXX/X v prospech žalovaného na základe § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. Zriadenie vecného bremena k nehnuteľnosti podlieha zápisu do katastra nehnuteľnosti podľa zákona č. 162/1995 Z.z. bez ohľadu na právny titul zriadenia vecného bremena. Ak by malo byť vecné bremeno k pozemku žalobcu zriadené v prospech žalovaného na základe zákona č. 66/2009 Z.z., muselo by to byť zaznamenané v katastri nehnuteľnosti, čo sa však vo vzťahu k parcele č. XXXXX/X v čiastočnej výmere X.XXX m² nestalo, a preto dospel k záveru, že užívanie žalobcovho pozemku v čiastočnej výmere X.XXX m² žalovaným nie je upravené zákonom č. 66/2009 Z.z. a nie je možné ho kategorizovať ani ako príslušný pozemok k pozemku žalobcu parcela registra „C“ č. XXXXX/XX, na ktorom je práve stavba žalovaného postavená. Z uvedeného vyplýva, že pri užívaní žalobcovho pozemku žalovaným absentuje právny dôvod, ktorý by ho oprávňoval užívať časť žalobcovho pozemku. Keďže žalovaný v období od 1.2.2011 do 31.12.2012 užíval časť uvedeného pozemku vo výmere X.XXX m², ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalobcu bez právneho dôvodu, bezdôvodne sa obohacoval na úkor žalobcu a je povinný mu bezdôvodné obohatenie vydať. Suma vydávaného bezdôvodného obohatenia zodpovedá výške nájomného za uvedený pozemok za obdobie od 1.2.2011 do 31.12.2012, určeného znaleckým posudkom znalca Ing. Jána Karola č. XX/XXXX zo dňa 1.5.2014 v sume 18.500,- €, z dôvodu ktorého v tejto časti žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 18.500,- €. Žalovaného nezbavuje povinnosť platiť za užívanie pozemku žalobcovi skutočnosť, že stavba so súpisným č. XXX bola postavená ešte predtým, než k nej nadobudol vlastnícke právo a tento stav sa nezmenil, nakoľko predpokladom zodpovednosti za získanie bezdôvodného obohatenia nie je protiprávne konanie obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Zároveň boli žalobcovi priznané úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Z.z.; žalobu zamietol v časti prevyšujúcej sumu 18.500,- € za užívanie predmetného pozemku ako nedôvodnú. Žalovaný podal voči uvedenému rozsudku (č.k. 11 C 76/2013-178 zo dňa 22.6.2015) v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu trovy odvolacieho konania. Odvolací súd vec prejednal podľa Civilného sporového poriadku a uviedol, že predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti rozsudku prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 18.500,- € s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Vo svojom rozhodnutí poukázal na ustanovenie § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a dôvodil tým, že z citovaných ustanoví zákona vyplýva úprava vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami

vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov nadobudnutých podľa osobitných predpisov, pričom problém náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych práv vlastníkov pozemkov pod stavbami priamo nerieši, ale ustanovenie § 4 odkazuje na úpravu ustanovenú v § 151n až § 151e Občianskeho zákonníka pri riešení otázky náhrady za obmedzenie vlastníckych práv, z ktorých je potrebné vychádzať. Právny predpis, ktorý upravuje vznik vecného bremena na základe zákona, obvykle nerieši otázku náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva. Z Ústavy Slovenskej republiky možno vyvodíť, že aj v takom prípade prislúcha dotknutému vlastníkovi primeraná náhrada. Krajský súd v Bratislave uviedol, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko v posudzovanej veci nejde o nárok vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia, ale o finančnú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k jeho pozemku. Vzťah žalovaného k nehnuteľnosti žalobcu je regulovaný zákonom č. 66/2009 Z.z. a aj napriek skutočnosti, že zriadenie vecného bremena k pozemku v prospech žalovaného nie je zapísané v katastri nehnuteľností, dňom 1.7.2009 vzniklo žalovanému k uvedenému pozemku v jeho prospech právo zodpovedajúce vecnému bremenu a žalobca sa mohol proti žalovanému domáhať uloženia povinnosti zaplatiť mu finančnú náhradu za zriadenie vecného bremena, keďže v danej právnej veci ide o náhradu titulom obmedzenia vlastníckeho práva k pozemku, ku ktorému je zo zákona zriadené vecné bremeno v prospech vlastníka stavby žalovaného. Ďalej Krajský súd poukázal na to, že vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a preto neprichádza do úvahy forma opakujúceho sa finančného plnenia za pretrvávajúce obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu, keď aj z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že vlastník pozemku pod stavbou je povinný strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. K danej právnej veci pozemok parcela č. XXXXX/X, ktorý je vo vlastníctve žalobcu a ktorý užíva v časti o výmere X.XXX m² žalovaný, je príľahlou plochou, ktorá tvorí svojím umiestnením a využitím neoddeliteľný celok so stavbou žalovaného, ktorá je postavená na pozemku parcela č. XXXXX/XX, ktoré vlastní žalobca. Krajský súd v Bratislave po posúdení rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti tento rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že bude jeho povinnosťou právne posúdiť, či žalobcovi patrí náhrada za tzv. zákonné vecné bremeno a v prípade, ak je možné poskytnúť túto náhradu, zistiť jej výšku a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že žalobca zotrval na podanej žalobe, je toho názoru, že žalovaný užíva časť nehnuteľnosti bez právneho dôvodu a nesúhlasil s názorom, že na predmetný právny vzťah sa vzťahuje režim zákonného vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z., pričom z opatrnosti dodal, že ak by sa o takýto právny režim aj jednalo, uplatňuje si nárok z alternatívneho právneho dôvodu, a to z titulu opakovanej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom. Výklad zákona o jednorazovosti odplaty by ho výrazne obmedzil v rozpore s čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň poukázal aj na závery najvyšších súdnych autorít, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Podľa názoru Ústavného súdu sp.zn. PL. ÚS 17/2000 má byť primeraná náhrada spravodlivá a má byť vyvážením ujmy, ktorá nastala v dôsledku uplatnenia zákona. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 237/2009 na rozdiel od vyvlastnenia môže dôjsť k jednorazovému vyplateniu náhrady, avšak pri nútenom obmedzení vlastníckeho práva možno uvažovať o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia a rovnaký názor zaujalo aj plénum Ústavného súdu Slovenskej republiky vo svojom náleze sp.zn. PL. ÚS 42/2015, kedy rozhodoval o súlade právnych predpisov a vyhlásil ustanovenia zákona o energetike, ktoré obmedzovalo vlastnícke právo zákonným vecným bremenom a umožňovalo priznať len jednorazovú náhradu za protiústavné konanie. Taktiež poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Ncdo 2/2014 a komentár k Ústave Slovenskej republiky od prof. Drgonca. Žalovaný zotrval na svojom vyjadrení zo dňa 13.8.2015 a poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v predmetnej veci.

3.1. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1, § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov a dôvodil premlčaním nároku žalobcu. Uviedol, že po opätovnom preskúmaní danej veci, v súlade s rozhodnutím odvolacieho súdu dospel k záveru, že žalovaný má svoj vzťah k pozemku registra „C“ v katastrálnom území Nivy, na parcele č. XXXXX/X o výmere X.XXX m², ktorý tvorí príľahlú plochu, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou súpisné č. XXX na parcele č. XXXXX/XX vecným bremenom, ktoré vzniklo podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. K majetkovoprávnomu usporiadaniu vzťahu žalovaného so žalobcom v rámci týchto pozemkov došlo ex lege ku dňu účinnosti citovaných zákonných ustanovení. Poukázal na to, že inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného

a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť. V danom spore sa žalovaný na úkor žalobcu ako vlastníka pozemku bezdôvodne neobohatil z dôvodu, že mu ako vlastníkovi stavby vzniklo k pozemku zastavanému stavbou vrátane príľahlej plochy právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Pozemok registra „C“ v katastrálnom území M., parcela č. XXXXX/X má celkovú výmeru X.XXX m², na ktorej sa nachádzajú dve tréningové futbalové ihriská, tenisové kurty a časť tohto pozemku o výmere X.XXX m² svojim umiestnením a využitím tvorí podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. neoddeliteľný celok so stavbou súpisné č. XXX na parcele č. XXXXX/XX. Keďže iba časť pozemku o výmere X.XXX m² nachádzajúceho sa na parcele č. XXXXX/X svojim umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou súpisné č. XXX, nachádzajúceho sa na parcele č. XXXXX/XX, nemôže zapísať vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. do katastra nehnuteľností. Stotožnil sa s názorom Krajského súdu i žalovaného, že napriek tomu vecné bremeno k časti pozemku o výmere X.XXX m² ex lege vzniklo. Prihliadol zo zákonnej povinnosti na vznesenú námietku premlčania žalovaným. Nárok na finančnú náhradu za vznik vecného bremena je právom majetkovým, ktoré podlieha premlčaniu podľa Občianskeho zákonníka, finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia, ktorú skutočnosť potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č.k. II. ÚS 506/2011-21 ako aj uznesení č.k. IV. ÚS 227/2012-19 v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka sa v tomto prípade neuplatní všeobecná trojročná premlčacia lehota, pričom pre začiatok jej plynutia je rozhodujúci objektívny moment, kedy sa právo mohlo vykonať po prvýkrát. Toto právo sa mohlo uplatniť v deň účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. 1.7.2009, trojročná lehota uplynula dňa 1.7.2012. Žalobca sa domáhal plnenia za obdobie od 1.2.2011 do 31.12.2012, pričom žalobu podal na súd dňa 28.1.2013, z čoho vyplýva, že jeho nárok je v zmysle Občianskeho zákonníka premlčaný.

3.2. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 C.s.p. a tým, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania, ktoré mu v konaní vznikli s tým, že o výške trov rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca dôvodiac ustanovením § 365 ods. 1 písm. d/, h/ C.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie o tom, že primeraná náhrada ako jedna z podmienok núteného obmedzenia vlastníckeho práva môže byť výhradne jednorazová, ktorý je vývojom teórie i judikatúry najvyšších súdnych autorít prekonaný. Poukázal na závery právnej teórie (Drgonec J. Ústava Slovenskej republiky. Komentár. 2. vydanie), ako aj rozhodnutia najvyšších súdnych autorít (nálezy pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 42/2015 a sp.zn. PL. ÚS 17/2000, PL. ÚS 17/2000). Uviedol, že v danej veci časť jeho pozemku, ktorá je zaťažená vecným bremenom má rádovo hodnotu v desaťtisícoch € a ak by nebolo zákonné vecné bremeno, mohol by z neho dosahovať pravidelný ekonomický výnos za jeho prenájom vo výške trhového nájomného. Za takýchto podmienok stanovenie jednorazovej náhrady (podľa znaleckého posudku vo výške 1.800,- €) za vecné obmedzenie vlastníckeho práva je výsmechom jeho vlastníckeho práva, v rozpore s podstatou a účelom primeranej náhrady a jej vnímania v kontexte ústavného práva vlastníť majetok Ústavným súdom Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Vytkol prvoinštančnému súdu, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože v odôvodnení iba skonštatoval jeho vyššie uvedenú argumentáciu, ktorú predniesol na pojednávaní, ale žiadnym spôsobom sa s ňou a predovšetkým právnymi názormi najvyšších súdnych autorít, ktoré sú opozitné voči ním zaujatému záveru, žiadnym spôsobom nevysporiadal. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je len formalistickým odôvodnením zrejmej nespravodlivosti, je založené na nesprávnych právnych záveroch, ktoré sú v rozpore s ústavnoprávnymi princípmi. Poukázal na čl. 2 C.s.p. a na právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Argumentoval vo svoj prospech ústavnoprávnymi princípmi a rozporom iného výkladu právnych noriem s jeho ústavnými právami, pričom poukázal na konkrétnu rozhodovaciu činnosť najvyšších súdnych autorít, ale prvoinštančný súd sa otázkou ústavnej konformnosti iného výkladu právnych noriem, ktorý hodlal použiť, žiadnym spôsobom nezaoberal a tým mu odňal ako strane, právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odvolaciemu súdu preto navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril, odvolanie nepodal.

6. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 27. februára 2019; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, právny zástupca žalobcu a žalovaný, upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsahu potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

7. Pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení. Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku. Odvolateľ v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

8. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania v zmysle zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Žalobca v odvolaní neuviedol žiadne také skutočnosti, vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by priviedli pre neho priaznivé rozhodnutie. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 380 ods. 2 C.s.p., takú ani sám odvolateľ netvrdil, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať. Napadnutý rozsudok obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p., v ňom dal súd prvej inštancie jasnú, presnú, kvalifikovanú odpoveď na argument žalovaného vzťahujúci sa k neúspešnosti žalobcu, prečo nevyhovel žalobe žalobcu. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument strany nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami sporu, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike/sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008). Nebolo tak možné sa stotožniť s odvolacou námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, pretože súd prvej inštancie sa dôsledne riadil ustanovením § 220 ods. 2 C.s.p., keď tým, že žalobu zamietol z dôvodu premlčania, nebolo potrebné, aby sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zaoberal vecou samou.

9. V predmetnej veci ide v poradí o druhý rozsudok súdu prvej inštancie, v ktorom bolo rozhodnuté o žalobe žalobcu tak, že žalobu zamietol z dôvodu premlčania, keď po vrátení veci odvolacím súdom sa riadil jeho právnym názorom a po opätovnom preskúmaní veci dospel k záveru, že časť pozemku - parcela registra „C“ č. XXXXX/X o výmere X.XXX m², nachádzajúci sa v katastrálnom území M., zapísaného na liste vlastníctva č. 1, ktorý vlastní žalobca a užíva žalovaný, tvorí príslušnú plochu, ktorá svojim umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou súpisné č. XXX, postavené na parcele č. XXXXX/XX vecným bremenom, ktoré vzniklo podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.

10. Odvolací súd sa stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedenom v napadnutom rozhodnutí, že nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy je premlčaný. Bolo potrebné súhlasiť s konštatovaním prvoinštančného súdu, že musel zo zákona prihliadnuť na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného, ako aj s tým, že nárok na finančnú náhradu za vznik vecného bremena je právom majetkovým, ktoré podlieha premlčaniu podľa Občianskeho zákonníka, pretože nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným zákonom podľa

§ 4 zákona č. 66/2009 Z.z. sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka, keďže Občiansky zákonník alebo iný právny predpis neurčuje osobitnú premlčaciu dobu. Všeobecná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Vlastníkovi pozemku patrí náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle ochrany základných práv a slobôd, avšak táto ochrana sa musí poskytovať v medziach zákona a preto inštitút premlčania nie je v danej veci vylúčený. Nakoľko ide o majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka), je vzhľadom na vznik práva z vecného bremena zo zákona evidentne daný časový aspekt možnosti uplatnenia tohto práva na rozdiel od bezdôvodného obohatenia, ktoré je jednou z foriem protiprávneho stavu a ktoré možno uplatňovať priebežne, postupne ako vzniká, teda až kým nie je odstránený protiprávny stav. V predmetnej veci však ide o právo na plnenie zo zákona, a to zo zákonom stanoveného vecného bremena a nie o nárok z protiprávneho stavu, pretože ide o nárok vyplývajúci vlastníčkovi trpiaceho pozemku so zákonom predpokladaného stavu. Zákon č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, nadobudol účinnosť dňa 1.7.2009 a tak všeobecná trojročná premlčacia doba, tak ako uviedol súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, uplynula dňa 1.7.2012. Žalobca svoju žalobu o zaplatenie žalovanej sumy za obdobie od 1.2.2011 do 31.12.2012, podal na súd až dňa 28.1.2013, tzn. oneskorene, po márnom uplynutí zákonom určenej premlčacej doby. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo 26/2014, zo dňa 24.3.2015 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 474/2013, zo dňa 7.8.2013.

11. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie žalobu z dôvodu premlčania zamietol, nebolo jeho povinnosťou vykonávať ďalšie dokazovanie aj z dôvodu hospodárnosti konania, keď táto zásada musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej.

12. Na doplnenie odvolací súd k námietke žalobcu uvedenej v jeho v odvolaní, že nepovažuje za správny názor súdu prvej inštancie, že primeraná náhrada ako jedna z podmienok núteného obmedzenia vlastníckeho práva môže byť výhradne jednorazová, poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 10 Co 470/2015-207, zo dňa 26.1.2017, ktorým zrušil prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie v danej veci, v ktorom vyslovil právny názor, že v prejednávanej spore nejde o užívanie nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, ale o užívanie nehnuteľnosti na základe zákonného vecného bremena, za ktoré patrí jednorazová náhrada. Pozemok parcelné č. XXXXX/X svojou plochou a využitelnosťou je určený na výkon vlastníckych práv k stavbe so súpisným č. XXX, postavenej na pozemku, parcelné č. XXXXX/XX (ZUŠ). Podľa zákona č. 66/2009 Z.z. vlastníčkovi pozemku, na ktorom bolo zriadené zákonné vecné bremeno patrí primeraná náhrada do času, kým sa vlastníčkovi neposkytne náhradný pozemok alebo kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách. Z ustanovení § 2 ods. 1, ods. 3 zákona č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len vlastník stavby), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníčkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve; náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území; ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce; ak bol v katastrálnom území do účinnosti tohto zákona schválený projekt pozemkových úprav, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou jednoduchých pozemkových úprav. Je nepochybné, že pozemok parcelné č. XXXXX/XX, na ktorom stojí stavba žalovaného a pozemok parcelné č. XXXXX/X, ktoré vlastní žalobca, užíva žalovaný. Z listu vlastníctva č. 1 (č.l. 8 spisu) vyplýva, že tieto pozemky (okrem iných) žalobca nadobudol zmluvou o predaji, ktorej vklad bol povolený pod V-XXXXX/XX zo dňa 10.6.2009, takže v uvedenom čase mal vedomosť o tom, že na parcele č. XXXXX/XX stojí stavba ZUŠ a že k tejto stavbe sa je potrebné dostať cez pozemok, parcelné č. XXXXX/X. Vecné bremeno vzniká im rem a vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na zmenu vlastníctva a tak nemožno jeho vznik posudzovať samostatne u každého vlastníka zaťaženého pozemku. Zákonodarca explicitne neupravil mechanizmus opakujúceho plnenia z práva na primeranú náhradu zo zákonného vecného bremena, ak by tento cieľ sledoval, nepochybné by takáto regulácia opakujúceho sa plnenia bola v zákone presne stanovená. Odvolací súd nepopiera, že vlastníčkovi pozemku náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva patrí v zmysle ochrany základných práv a slobôd, teda základného práva vlastníť a užívať majetok. Práva a povinnosti zo zriadeného vecného bremena však vyplývajú nielen z právnej úpravy, na základe

ktorej vznikli, ale aj zo zákonnej úpravy zákonných vecných bremien. Vecné bremená zriadené na základe zákona majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Zároveň však majú aj súkromnoprávny prvok. Vecné bremeno charakterizuje občianske právo ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktorého obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať, pričom tzv. zákonné vecné bremená majú tiež tento charakter. Ich režim nie je celkom totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou úpravou právnych predpisov, avšak nejde o komplexnú úpravu, ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Ak teda špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou, a to občianskoprávnou. Je nepochybné, že príľahlý pozemok žalobcu bol zaťažený vecným bremenom nadobudnutím účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. od 1.7.2009 a od tejto doby sa vlastníci stavby stali oprávnenými užívateľmi pozemku, čo vylučuje možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za jeho užívanie, keďže ide o finančnú náhradu za vznik vecného bremena, ktorá je jednorazovou náhradou, pričom neexistuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo tomuto záveru.

13. K rozhodnutiu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 42/2015, na ktoré žalobca vo svojom odvolaní poukázal, odvolací súd uvádza, že toto rozhodnutie nie je aplikovateľné na danú vec, pretože Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodoval o súlade niektorých ustanovení zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike v znení zmien a doplnkov s Ústavou Slovenskej republiky, a to článkom 20, predmetom rozhodovania tak nebol zákon č. 66/2009 Z.z., ktorý je nutné aplikovať v predmetnej právnej veci.

14. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie súdom prvej inštancie za správne.

15. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedopíňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesol žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

16. Odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade trov konania potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p. pretože žalobca podal odvolanie aj voči tomuto výroku, avšak toto odvolanie vo vzťahu k výroku o trovách vôbec nezdôvodnil, a preto odvolací súd osobitne nepreskúmaval vecnú a právnu správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v uvedenom výroku, keď žalovaná odvolanie nepodala. Odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou a teda aj odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 C.s.p.).

17. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznáva náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou

organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).